

4. Підлипна Р. П., Гаврилко П. П., Індус К. П., Рибаківа Л. П. Бюджетна та податкова системи як складові єдиної концепції макроекономічного регулювання. *Академічні візії*. 2025. №39. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15057977> (дата звернення: 14.04.2026).

5. Шаповал О. А. Податкова політика в системі фінансових важелів державного регулювання бюджетних відносин. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 7. С. 64–67. URL: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2023-7-9> (дата звернення: 14.04.2026).

6. Кужелєв М. О., Нечипоренко А. В. Бюджетна політика як інструмент забезпечення макроекономічної стійкості та збереження людського капіталу в період війни. *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології*. 2026. №5(1). URL: <https://man.org.ua/nv/index.php/about/article/view/382> (дата звернення: 14.04.2026).

УДК: 351.82-048.35:332.14(477.8)]:339.922(477:061.1ЄС):355]](043.5)

Рвач А.М., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна

ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ФІНАНСУВАННІ ТРАНСКОРДОННИХ ІНІЦІАТИВ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Сталий розвиток України в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення передбачає формування ефективних фінансових механізмів, здатних забезпечити збалансований економічний, соціальний та екологічний розвиток територій. Особливу роль у цьому процесі відіграє транскордонне співробітництво, яке виступає інструментом інтеграції України до європейського простору. Сучасні трансформаційні процеси в Україні, пов'язані з євроінтеграцією та післявоєнним відновленням, актуалізують необхідність модернізації механізмів фінансування транскордонного співробітництва. Одним із ключових інструментів виступає публічно-приватне партнерство (ППП), яке

забезпечує ефективне поєднання ресурсів держави, місцевого самоврядування та бізнесу.

Одним із ключових інструментів фінансування таких процесів є публічно-приватне партнерство (ППП). Відповідно до Закону України «Про публічно-приватне партнерство», PPP передбачає довгострокову взаємодію держави та бізнесу з розподілом ризиків і ресурсів [1, ст. 1-3]. Це створює передумови для залучення приватного капіталу до реалізації інфраструктурних і соціально значущих проєктів. Відповідно до Закону України «Про публічно-приватне партнерство» від 19.06.2025 №4510-IX, PPP визначається як форма співробітництва між публічними та приватними партнерами, що здійснюється на договірних засадах із розподілом ризиків та відповідальності між сторонами [1, ст. 1-3]. Запровадження нової редакції законодавства спрямоване на гармонізацію з європейськими стандартами та створення сприятливого інвестиційного середовища, зокрема у сфері відновлення інфраструктури та розвитку прикордонних територій [2]. Публічно-приватне партнерство є особливо актуальним для транскордонного співробітництва, оскільки дозволяє: залучати приватні інвестиції до розвитку транспортної, енергетичної та соціальної інфраструктури; забезпечувати ефективне використання бюджетних ресурсів; реалізовувати спільні проєкти з країнами ЄС; розподіляти фінансові та управлінські ризики між партнерами.

У контексті сталого розвитку PPP виконує такі функції:

- мобілізація інвестицій для розвитку інфраструктури;
- підвищення ефективності використання бюджетних ресурсів;
- стимулювання інновацій та екологічних проєктів;
- забезпечення довгострокової економічної стабільності регіонів.

Особливої актуальності PPP набуває у сфері транскордонного співробітництва. Україна активно залучена до програм ЄС, зокрема Interreg, які є одним із головних фінансових інструментів підтримки прикордонних територій. Загальний бюджет програм територіального співробітництва за участю України у 2021-2027 рр. становить близько €665 млн, спрямованих на розвиток інфраструктури, екології, медицини та малого бізнесу [3]. Як свідчить практика, у рамках PPP держава або громада надає ресурси (землю, майно, гарантії), тоді як приватний сектор забезпечує фінансування, інновації та управлінські рішення [4]. В умовах транскордонного співробітництва це сприяє створенню спільних інфраструктурних об'єктів, логістичних хабів, екологічних проєктів та розвитку прикордонних територій. Суттєвим нововведенням сучасного етапу розвитку PPP є впровадження змішаних моделей фінансування, які поєднують державні кошти, міжнародну допомогу та приватний капітал [5].

Це особливо важливо для реалізації транскордонних ініціатив, що потребують значних інвестицій та довгострокового планування. Водночас існують певні проблеми розвитку ППП в Україні: недостатній рівень інституційної спроможності органів влади; складність підготовки проєктів; ризику для інвесторів у зв'язку з воєнними та економічними чинниками; недосконалість механізмів гарантування інвестицій. Попри це, новий закон розширює сфери застосування ППП, спрощує процедури підготовки проєктів та підсилює роль місцевого самоврядування у їх реалізації [6].

Дані свідчать про значний фінансовий потенціал транскордонного співробітництва як складової сталого розвитку. Зокрема: програма Interreg NEXТ Польща-Україна передбачає фінансування проєктів на суму понад €57,6 млн, з яких понад €41 млн спрямовано на транспортну інфраструктуру [7]; програма Interreg NEXТ Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна має бюджет понад €66 млн, орієнтований на екологічну безпеку та охорону здоров'я [8]; історично програми транскордонного співробітництва (2007-2020) профінансували понад 400 проєктів із загальним бюджетом понад €400 млн [9]. У цьому контексті публічно-приватне партнерство виступає каталізатором ефективного використання цих ресурсів, оскільки дозволяє інтегрувати кошти ЄС, державного бюджету та приватного сектору; забезпечити мультиплікативний ефект інвестицій; підвищити якість управління проєктами. Наукові дослідження підтверджують, що ППП є важливим інструментом регіонального розвитку та підвищення конкурентоспроможності територій [10, с. 47; 11, с. 212]. Водночас ефективність його застосування залежить від інституційної спроможності органів влади, якості проєктного менеджменту та стабільності нормативно-правового середовища.

Важливо підкреслити, що сучасні підходи до фінансування сталого розвитку базуються на концепції змішаного фінансування (blended finance), яка передбачає поєднання грантів ЄС, державних коштів і приватних інвестицій. Такий підхід дозволяє значно збільшити обсяги фінансування транскордонних ініціатив та знизити ризики для інвесторів. Таким чином, публічно-приватне партнерство є ключовим фінансовим інструментом реалізації транскордонних ініціатив, що забезпечує досягнення цілей сталого розвитку України. Його подальший розвиток та ефективність залежить від подальшого вдосконалення нормативно-правової бази, розвитку інституційної спроможності та активізації міжнародного співробітництва.

Література

1. Про публічно-приватне партнерство : Закон України від 19.06.2025 № 4510-ІХ // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/4510-20> (дата звернення: 17.04.2026).

2. Ukraine's PPP reform: legal highlights and potential strategic opportunities for investors // Mayer Brown. URL: <https://www.mayerbrown.com> (дата звернення: 17.04.2026).

3. EU Cohesion Policy: over €530 million for territorial cooperation including Ukraine and Moldova in 2021–2027 // European Commission. URL: <https://enlargement.ec.europa.eu>

4. Публічно-приватне партнерство: нові можливості для місцевого розвитку та бізнесу // LIGA:ZAKON. URL: <https://biz.ligazakon.net> (дата звернення: 17.04.2026).

5. Ukraine overhauls its PPP regime facilitating reconstruction and investment // CMS Law-Now. URL: <https://cms-lawnow.com> (дата звернення: 17.04.2026).

6. Чи отримає публічно-приватне партнерство в Україні нове життя? // Transparency International Ukraine. URL: <https://ti-ukraine.org> (дата звернення: 17.04.2026).

7. Over 57.6 million EUR for infrastructure and cooperation on the Polish-Ukrainian borderland // Interreg NEXT PL-UA. URL: <https://pl-ua.eu>

8. EU Cohesion Policy: over €66 million for cross-border cooperation with Ukraine // EEAS. URL: <https://eeas.europa.eu>

9. Interreg NEXT Programme Poland–Ukraine 2021–2027: historical background // ВНУ ім. Лесі Українки. URL: <https://inter-dep.vnu.edu.ua>

10. Вовк В. В. Механізми державного стимулювання розвитку державно-приватного партнерства в Україні // Економіка та держава. 2024. № 9. С. 45-52.

11. Ясіновська І. Державно-приватне партнерство в Україні: теоретичні аспекти // Молодий вчений. 2020. № 5. С. 210-214.